Vaka vanha Väinämöinen,

kauan soitti kanneltansa,

soitto kuului kuun tupihin,

laulu päivän ikkunoille.

Kulki kuu tuvan periltä,

koivun oksille asettui.

Päivä lähti linnastansa,

laski latvoille petäjän.

Siitä Louhi, Pohjan akka

otti päivän paistamasta,

siitä Pohjolan emäntä

laittoi kuun kumottamasta.

Päivä seisoo paikallansa

talven päivä seisahtavi.

Yllämme on tummuus pitkä,

aika ammoinen pimeä.

Vilu silloin viljasella,

nälkä karjan kylmäsellä,

outo ilman lintusilla

ja ihmisillä ikävä.

Ilmarinen, taivaan Ukko,

seppä, mahtava takoja,

takoo päivän paistamahan,

iskee kuun kumottamahan.

Ei päivän hopea paista

taotusta auringosta.

Eikä kulta kuun kumota

isketystä kuuhuesta.

Vaka vanha Väinämöinen,

lähti Pohjolan perille

rautavuorta iskemähän,

ovet auki laulamahan.

Väänsi, käänsi kaikin voimin,

vankkoja ovet olivat.

Lausui vanha Väinämöinen

Pohjolasta tultuansa:

”Tao kuokka kolmihaara,

rautakanget ja avaimet,

päästän päivän paistamahan,

sekä kuun kumottamahan.”

Ilmarinen ahjon laittoi,

avain-iskuja iloitsi.

Niitä iski päivän kaksi,

iski vielä kolmannenkin.

Silloin Louhi Pohjolasta

kokkolintuna lehahti,

saapui Väinölän tuville,

Ilmarisen ikkunalle.

”Ohoh, Ukko Ilmarinen,

oletpas taitava takoja.”

”Eipä liene ihme, kumma,

taivaankin olen takonut,

kirjokannen kolkutellut.”

”Mitäs isket Ilmarinen

tällä kertaa ahjostasi?”

”Kaularengasta takoilen

Louhen kaulan ympärille,

jolla akka kytketähän

kylkehen kivisen vuoren.”

Hädissänsä tuosta viuhtoi,

tuhon tiesi jo tulevan.

Lensi, liiti Pohjolahan,

vuoren rautaisen ovelle.

Päästi päivän paistamahan,

sekä kuun kumottamahan.

Muutti itsen kyyhkyseksi,

lensi Väinölän tuville,

ovelle takojan pirtin.

”Mitä lensit kyyhky kaunis,

kynnykselle kertomahan?”

”Lensin tuomahan sanoman,

että nousi kuu kivestä,

päivä pääsi kalliosta.”

Katsoi itse Ilmarinen,

astuipa pajan ovelle,

näki kuun kumottamassa,

sekä päivän paistamassa.

”Ohoh, vanha Väinämöinen

laulaja iän ikuinen,

katso kuun kumottamista,

päivänpaisteen alkamista.”

Taittuu silloin talven selkä

tammikuisen paikkehilla.

Terve, kuu, kumottamasta,

kaunis, kasvot näyttämästä,

päiväkulta koittamasta,

aurinko ylenemästä!